

SAMENWERKING RUIMTELIJKE ADAPTATIE NOORDERKWARTIER

**Bestuurlijke
samenwerkingsovereenkomst
2024 - 2030**

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST SAMENWERKING RUIMTELIJKE ADAPTATIE NOORDERKWARTIER

Ondergetekenden

1. Gemeente Alkmaar, gevestigd te Alkmaar, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
2. Gemeente Bergen, gevestigd te Alkmaar, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
3. Gemeente Beverwijk, gevestigd te Beverwijk, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
4. Gemeente Castricum, gevestigd te Castricum, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
5. Gemeente Den Helder, gevestigd te Den Helder, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
6. Gemeente Dijk en Waard, gevestigd te Heerhugowaard, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
7. Gemeente Drechterland, gevestigd te Hoogkarspel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
8. Gemeente Edam-Volendam, gevestigd te Volendam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
9. Gemeente Enkhuizen, gevestigd te Enkhuizen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
10. Gemeente Heemskerk, gevestigd te Heemskerk, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
11. Gemeente Heiloo, gevestigd te Heiloo, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
12. Gemeente Hollands Kroon, gevestigd te Anna Paulowna, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
13. Gemeente Hoorn, gevestigd te Hoorn, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
14. Gemeente Koggenland, gevestigd te De Goorn, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
15. Gemeente Landsmeer, gevestigd te Landsmeer, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
16. Gemeente Medemblik, gevestigd te Wognum, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
17. Gemeente Oostzaan, gevestigd te Oostzaan, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;
18. Gemeente Opmeer, gevestigd te Opmeer, te dezen rechtsgeldig

vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

19. Gemeente Purmerend, gevestigd te Purmerend, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

20. Gemeente Schagen, gevestigd te Schagen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

21. Gemeente Stede Broec, gevestigd te Bovenkarspel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

22. Gemeente Texel, gevestigd te Den Burg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

23. Gemeente Uitgeest, gevestigd te Uitgeest, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

24. Gemeente Waterland, gevestigd te Monnickendam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

25. Gemeente Wormerland, gevestigd te Wormer, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

26. Gemeente Zaanstad, gevestigd te Zaandam, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder/burgemeester;

27. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waarvan de bestuurszetel is gevestigd te Heerhugowaard, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar lid van het Dagelijks Bestuur, hierna te noemen: het hoogheemraadschap

28. Provinciaal Waterleidingsbedrijf Noord-Holland, waarvan de bestuurszetels is gevestigd te Velsersbroek, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door bestuurder, hierna te noemen: PWN

Hierna tezamen te noemen "Samenwerkingspartijen"

1. Aanleiding

1.1. Een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland

- Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) uit 2018 heeft als doel dat de inrichting van Nederland uiterlijk in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is. Dit betekent dat Nederlandse overheden en hun partners aan de lat staan om wateroverlast, hitte, droogte en de gevolgen van overstromingen te beperken. Samenwerking is hierin cruciaal.
- In de werkregio Samenwerking Klimaatadaptatie Noorderkwartier trekken wij – de Partijen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), drinkwaterbedrijf PWN en de 26 gemeenten in de deelregio's Zaanstreek-Waterland, West-Friesland, Noordkop, Alkmaar en Noord-Kennemerland-Zuid - sinds 2017 samen op om voortgang te versnellen op Ruimtelijke Adaptatie. In dit samenwerkingsverband werken wij samen op onderwerpen waar we elkaar kunnen versterken, zonder daarbij het belang van autonome, lokale uitwerking uit het oog te verliezen.

1.2. Waarom we blijven samenwerken in Noorderkwartier

- De komende jaren blijft een actieve aanjaagfunctie nodig om Ruimtelijke Adaptatie volledig in te bedden in het denken en handelen van de organisatie en partijen in onze werkregio.
- De thema's van de Ruimtelijke Adaptatie opgave (wateroverlast, hitte, droogte, beperken van de gevolgen van overstroming) zijn onderhevig aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen op verschillende schaalniveaus. Dit vraagt om kennisdelen, samenwerken én gezamenlijk optreden daar waar nodig en over de grenzen van organisaties en deelregio's heen. Het is een gezamenlijke opgave, waarin iedere betrokken partij een verantwoordelijkheid heeft.

2. Samen ontwikkelen we door

- Wij – de samenwerkingspartijen HHNK, PWN en de 26 gemeenten in de deelregio's Noorderkwartier - willen de samenwerking voortzetten om elkaar regionaal te versterken en lokaal beter invulling te kunnen geven aan de brede opgave Ruimtelijke Adaptatie. Wij willen gezamenlijk inspelen op nieuwe ontwikkelingen en opgaves die wij de komende periode voorzien. In deze overeenkomst maken wij daarom afspraken over de meerjarige verankering van de samenwerking om gezamenlijk de DPRA-doelstelling van 2050 te behalen.

3. Wat doen wij samen?

- In het realiseren van een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland volgen de deelregio's in Noorderkwartier de zes-jaarlijkse cyclus van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Deze cyclus bestaat uit zeven ambitiestappen (zie Figuur 1). In onze samenwerking Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier sluiten wij aan bij deze DPRA-cyclus.
- We stellen jaarplannen op waarin we jaarlijks gezamenlijk bepalen welke activiteiten binnen de DPRA-cyclus prioriteit krijgen. Dit stelt ons in staat om gedurende het jaar gericht samen te werken, kennis te delen en gezamenlijk op te treden waar mogelijk en nodig. Vertrekpunt hierbij is dat wij met de activiteiten die we samen ondernemen elkaar versterken, zonder daarbij het belang van autonomie en lokale uitwerking uit het oog verliezen. Bij het bepalen van onze gezamenlijke activiteiten hanteren we de volgende uitgangspunten:

Figuur 1 Zeven ambities van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie¹.

I. *Focus op brede opgave ruimtelijke adaptatie*

Wij focussen ons op de brede opgave Ruimtelijke Adaptatie: niet alleen de meest voor de hand liggende gevolgen van wateroverlast, overstroming, droogte en hitte, maar ook secundaire gevolgen, zoals bijvoorbeeld verzilting, beschikbaarheid en kwaliteit van (drink)water en bodemdaling als gevolg van hitte en droogte. Voor de aanpak van deze opgave is gezamenlijke regie in de boven- en ondergrond nodig.

II. *Water en Bodem Sturend*

Wij onderschrijven de uitgangspunten uit de kamerbrief 'Water en Bodem sturend' d.d. 25 november 2022, respecteren de grenzen van ons water- en bodemsysteem en zetten in op het vergroten van de kennis over wat dit voor onze regio betekent.

III. *Interactie tussen schaalniveaus*

Wij zijn ons bewust dat de ruimtelijke adaptatie opgave onderhevig is aan voortschrijdend inzicht. We houden een vinger aan de pols en vertalen (nationale) nieuwe kennis, ontwikkelingen en oplossingsrichtingen naar de context en relevantie voor de partijen binnen Noorderkwartier. Ook delen wij de ervaringen die worden opgedaan in Noorderkwartier en agenderen wij vraagstukken op het juiste schaalniveau.

IV. *Interactie met omgevingspartijen*

Omgevingspartijen zijn van belang in de brede opgave ruimtelijke adaptatie. Denk hierbij onder andere aan de Veiligheidsregio, GGD/GHOR, omgevingsdienst, natuurorganisaties, vervoersregio's, woningcorporaties, recreatieschappen en het Rode Kruis. Wij stimuleren het gezamenlijk optrekken richting omgevingspartijen daar waar we kansen zien. Met deze samenwerkingsovereenkomst sluiten wij dus geen partijen uit.

- V. *Samenwerking in de klimaatstresstest*
- Volgend op de nieuwe KNMI-klimaatscenario's van 2023 wordt een bovenregionale stresstest voor wateroverlast en overstromingen medio 2024 uitgevoerd. Dit hoort bij de DPRA-cyclus stap 1 'kwetsbaarheden in beeld brengen'. De bovenregionale stresstesten worden uitgevoerd onder regie van het Rijk en de provincies. Wij treden als Samenwerkingsverband Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier gezamenlijk op in het afstemmen van de focus, scope en uitgangspunten van de bovenregionale stresstest en tijdens de tweede DPRA-cyclus. Ook verkennen we gezamenlijk waar en voor welke thema's aanvullende klimaatstresstesten moeten worden uitgevoerd om de impact van de klimaatverandering voor ons gebied beter inzichtelijk te krijgen.
- VI. *Uitwisselbaarheid van data*
- Om van elkaar te leren en elkaar zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, streven we naar uitwisselbaarheid van data en het openstellen van gegevens, met name GIS-materiaal, voor zover passend binnen de hiervoor geldende (wettelijke) regels.
- VII. *Gemeenschappelijke monitoringsmethodiek*
- Het is belangrijk dat we de voortgang bewaken en bijsturen indien nodig. We streven naar een gemeenschappelijke monitoringsmethodiek om de voortgang richting een klimaatbestendige en waterrobuuste regio te bewaken. Hierin sluiten wij aan bij de landelijke ontwikkelingen rondom monitoring.
- VIII. *Gelijk speelveld van normen en regelgeving*
- Wij streven naar eenduidige klimaatadaptieve normen en regelgeving. Hiermee geven we duidelijkheid en een gelijk speelveld in alle gemeenten voor initiatiefnemers die ruimtelijke ontwikkelingen tot stand (willen) brengen.
- IX. *Afstemming Waterketen*
- We stemmen ons jaarplan af met het Samenwerkingsverband Noorderkwartier Waterketen. Hiermee voorkomen we dubbel werk en versterken we elkaar waar mogelijk.
- X. *Samenwerken in communicatie*
- De samenwerkingspartijen in Noorderkwartier voorzien in tools voor gezamenlijke communicatie. Wij blijven daaraan werken. De boodschap dat groen en water 'in ieders straatje past' klinkt krachtiger als alle samenwerkingspartijen deze gezamenlijk uitdragen. Daarnaast scheelt het in de ontwikkelkosten voor communicatiemiddelen.
- XI. *Samenwerken voor subsidies*
- Samen zoeken wij naar aanvullende middelen voor de bekostiging van klimaatadaptieve maatregelen. De ervaring heeft geleerd dat er meer subsidiemogelijkheden zijn als we samenwerken. Voor de Impulsregeling Klimaatadaptatie is een aparte samenwerkingsovereenkomst (2022 – 2027) opgesteld.
- XII. *Borging van voldoende kennis en capaciteit*
- Het takenpakket voor de samenwerkingspartijen groeit, terwijl de arbeidsmarkt krappere wordt. Door gezamenlijk in te zetten op kennisdeling en flexibele capaciteit, beperken we individuele risico's. Dit doen we bijvoorbeeld door initiatieven te ontplooiën om bestaande vakkennis te verrijken en nieuwe kennis toe te voegen.

4. Organisatie van de samenwerking

4.1. Hoe werken wij samen

Vijf deelregio's met stuurgroep en projectteam

- Het werkgebied Noorderkwartier bestaat uit vijf deelregio's: Alkmaar, Noord-Kennemerland Zuid, Noordkop, West-Friesland en Zaanstreek-Waterland. Deze omvatten samen alle 26 gemeenten in Noorderkwartier. Elke deelregio heeft een stuurgroep bestaande uit bestuurders. Daarnaast kent elke deelregio een ambtelijk projectteam met experts op het gebied van klimaatadaptatie. In elke deelregio is naast de gemeenten ook HHNK als deelnemer. Elke deelregio wijst een eigen ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordiger aan.

Kernteam Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier

- De deelregio's werken ambtelijk samen in het Kernteam Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier. Elke deelregio wordt vertegenwoordigd door één persoon. Daarnaast zijn HHNK, provincie Noord-Holland en drinkwaterbedrijf PWN deelnemer in het kernteam. HHNK is voorzitter van de kernteambijeenkomsten. Het uitgangspunt is dat de kernteambijeenkomsten maandelijks worden gehouden.

Stuurgroep Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier

- De gemeenten binnen een deelregio wijzen één bestuurder aan die namens de deelregio zitting neemt in de stuurgroep Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier. Ook HHNK, drinkwaterbedrijf PWN en provincie Noord-Holland maken deel uit van deze stuurgroep. Het voorzitterschap van de stuurgroep ligt bij HHNK. De stuurgroep rapporteert aan het Rijk over de voortgang van DPRA, neemt besluiten over de gezamenlijke richting en koers in Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier, stuurt op de voortgang en de invulling van het jaarplan en besluit over de begroting.

Besluitvormingsproces

- Het is aan de deelregio's zelf om de frequentie te bepalen van overleg door het ambtelijk projectteam en te bepalen hoe het management van de verschillende organisaties betrokken wordt. Wel dient in elke werkregio geborgd te worden dat de agendapunten van de stuurgroep Noorderkwartier voorafgaand in de werkregio's ambtelijk en bestuurlijk worden behandeld. Besluiten die rechtsgevolgen hebben voor individuele gemeenten, HHNK of drinkwaterbedrijf PWN kunnen alleen genomen worden na (bestuurlijk) akkoord door de individuele samenwerkingspartijen.

4.2. Vastleggen van activiteiten

- Jaarlijks leggen we in een jaarplan vast aan welke activiteiten we ons dat jaar committeren. De uitgangspunten uit hoofdstuk 3 zijn het vertrekpunt van dit jaarplan.

4.3. Middelen

- Budget leggen wij in een begroting voor vier jaar vast. De begroting wordt door het kernteam voorgelegd aan de stuurgroep en door haar vastgesteld. Voor de komende jaren is dit al geborgd in het 'Programma Kernteam Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier 2023 – 2026'. Dit biedt voor meerdere jaren helderheid voor de samenwerkingspartijen: het is duidelijk welk budget en hoeveel capaciteit vrijgemaakt dient te worden voor de uitvoering. Als het meerjarig budget (€110.000,- per

jaar) niet toereikend is voor de samenwerkingsactiviteiten op Noorderkwartier niveau, en aanvullend budget gevraagd wordt, dan is hiervoor instemming van alle samenwerkingspartijen nodig.

- De samenwerkingspartijen realiseren zich dat de bevoegdheid tot vaststelling van een begroting en het beschikbaar stellen van financiële middelen ten behoeve van het jaarplan uiteindelijk ligt bij de bestuursorganen van de verschillende samenwerkingspartijen. De door de stuurgroep vastgestelde begroting is dus onder voorbehoud van bestuurlijke goedkeuring van de begroting van de afzonderlijke samenwerkingspartijen.
- De kosten van het Programma Kernteam Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier 2023 – 2026 worden verdeeld volgens de verdeelsleutel: HHNK 10%, PNH 10%, PWN 10% en gemeenten 70%, waarbij het aandeel van de gemeenten wordt verdeeld naar rato van inwoneraantal. Samenwerkingspartijen kunnen voor onderdelen van het programma van dit uitgangspunt afwijken als hiertoe aanleiding is. Een dergelijk voorstel tot afwijking wordt door het kernteam voorgelegd aan de stuurgroep.

4.4. Evaluatie van de samenwerking

- Wij zijn ons ervan bewust dat de organisatie van de aanpak Ruimtelijke Adaptatie niet vaststaat en onderhevig is aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen. De organisatie van de samenwerking kan worden gewijzigd als alle samenwerkingspartijen hier meerwaarde in zien.
- Jaarlijks organiseren we ambtelijk een evaluatie van onze samenwerking. De vragen die in deze jaarlijkse evaluatie centraal staan zijn: “Hebben we de activiteiten uitgevoerd die we voor ogen hadden?”, “Doen we nog de goede dingen?” en ‘Passen onze organisatie en middelen bij de activiteiten die we beogen?”. Het jaarplan ligt hieraan ten grondslag. De resultaten van de evaluatie worden bestuurlijk gerapporteerd en dienen als input voor het nieuwe jaarplan.

4.5. Toetreding van nieuwe partijen aan de samenwerking

- Andere partijen kunnen tijdens de looptijd van deze samenwerking toetreden tot deze Samenwerkingsovereenkomst indien alle samenwerkingspartijen daar schriftelijk mee instemmen. Voor nieuwe partijen gelden de afspraken uit deze Samenwerkingsovereenkomst vanaf de datum van toetreding.

5. Duur van de overeenkomst

- Deze overeenkomst gaat in zodra alle samenwerkingspartijen de overeenkomst hebben ondertekend. De overeenkomst duurt tot 29 maart 2030.
- Samenwerkingspartijen kunnen besluiten de overeenkomst te verlengen. De overeenkomst wordt alleen verlengd tussen de partijen die dat willen. Bij verlenging kunnen de voorwaarden worden aangepast als alle partijen daar aanleiding voor zien.
- Elk van de partijen kan met opgave van een gegronde reden deelname aan deze samenwerking, met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden, schriftelijk opzeggen. Aangegane verplichtingen voortvloeiende uit van het Programma Kernteam Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier 2023 - 2026 moeten wel worden nagekomen. De opzeggende partij zal nog bijdragen in de kosten hiervan. De opzeggende partij blijft welkom bij de kernteam en de stuurgroep

bijeenkomsten indien alle partijen daar akkoord mee zijn en dit geen gevolgen heeft voor besluitvorming

6. Geschillen

- Als zich tussen de samenwerkingspartijen een geschil voordoet over de uitleg of toepassing van bepalingen in de overeenkomst of zich omstandigheden voordoen waarin deze samenwerkingsovereenkomst niet voorziet, zullen zij eerst met elkaar in overleg treden en trachten naar de regels van redelijkheid en billijkheid tot een oplossing van het geschil te komen. Van een geschil is sprake als één van de samenwerkingspartijen daarvan schriftelijk kennisgeeft aan de andere samenwerkingspartijen. Zo nodig kunnen samenwerkingspartijen besluiten via mediation te proberen tot een oplossing te komen.
- Geschillen waarin overleg niet tot een oplossing leidt, zullen worden beslecht door de bevoegde rechter van de rechtbank Noord-Holland, locatie te Haarlem.

Bijlage

I Ondertekening Samenwerkingsovereenkomst Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier 2024-2030

De ondertekeningen van individuele partijen worden voor de stuurgroep bijeenkomst van 28 maart 2024 in deze bijlage gebundeld. Zie voor het Word format de op 14-02-2024 meegestuurde bijlage.

Gemeente....., gevestigd te ..., te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder, [de heer/mevrouw voorletters achternaam]	
Evt. besluit machtiging:	Datum:
Handtekening:	

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waarvan de bestuurszetel is gevestigd te Heerhugowaard, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar lid van het Dagelijks Bestuur, (de heer/mevrouw voorletters achternaam) hierna te noemen: het hoogheemraadschap.	
Evt. besluit machtiging:	Datum:
Handtekening:	

Provinciaal Waterleidingsbedrijf Noord-Holland, waarvan de bestuurszetels is gevestigd te Velsersbroek, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door ..., [de heer/mevrouw voorletters achternaam];	
Evt. besluit machtiging:	Datum:
Handtekening:	